

XII. HOOF-STUK.

Van de precipitatie of nederstootingen.

I.

A Lhoe wel ik te voren in de melk des selfs schif-tingen en runningen uit gelegd heb, soo ge-luft het ons egter nog wat verder in het kabinet van wysheid te treden, om de precipitatie of neder-stootingen wat nader te bezigtigen, voor eerst komt ons dan voor de *Resina Jalappæ* die we gisteren den apotheker fagen maken: welke de swaveligste deeltjes door de brandewyn als voren gemelt is, hadde uit getrokken; dese tinctuur was roodagtig, maar zoo ras goot hy daar geen kout water by, of het vogt wierde wit en de *Resina* ofte harst fonk na de grond.

II.

De oorzaak dan van dese precipitatie moet dan aldus afelegd werden: de oliagtige of harstagtige deeltjes waren in de eigenste beweginge met die van de brandewyn, zoo datse gelykelyk bewogen wierden en geen troebel vogt vertoonden: maar het water dese deeltjes van een scheidende, verbrak die vorige band van vereeniging en beweginge, zoo dat de swaarste na de grond geperst wierden, welke de *Resina* ofte harst waar. Dese harst de tuffen ruimten vervullende, gelyk in 't vorige hoof-stuk verklaart is, is het vogt niet langer roodagtig en doorsichynig, maar is wit.

Op

III.

Op dese wyse pricipiteren alle oliagtie en harst-
agtige deelen niet alleen met water, maar ook met
fuur: want als ik de swavel met potasse door mid-
del van kalk of asche hebbe vereenigt soo is de
tinctuur rood, maar soo ras giet ik daar geen asijn
op, of het vogt werd wit, en de zwavel sinkt na
de grond: om dat het zuir van de swavel omarmt
fynde van syn olie, losjes met het *Alcali* vereent,
en een roodagtige tinctuur geeft, hier op weder
een suir gegoten zynde dat liber en vry is, vereent
met de potas oft kalk, soo dat her suir van de swa-
vel, dat met olie omslingert was en losjes met het
Alcali vereent, syn plaats verlaten moet: welke
het swaarste zynde, na de grond geperst werd, en
een *Lac Sulphuris* vertoont.

IV.

Wanneer nu eenig metaal oft gesteente van een
suir vogt opgeslokt is, dat is onsigtbaar geworden,
en het schei-vogt klaar is gebleven, soo werden
de deeltjes van dat metaal of gesteent door een *Al-
cali* 't zy vlug of vast, na de grond gestooten: om
dat het zuir van het schei-vogt, door manier van
fermenteren, als te voren gesegt is, met het *Alcali*
vereenigt, want het suir was soo vast niet in het
gesteent of metaal vereent, of het kan daar ligte-
lijk afscheiden en met het bygedane *Alcali* veree-
nigen: dit dan waar zynde, moeten de deeltjes
die te voren ontdaan waren de tusschen ruimte inne-
men en het vogt onklaar en wit maken: te swaar nu
nu zynde, om syn weinige beweeglykheid, kan
op de vleugels van het *Alcali* het suir en het water
I i niet

niet gedragen werden, maar door een noodzakelyk gevolg, volgens de wetten der waterweginge, door de hemels-bolletjes naar om laag geperst werden, en de andere om hoog. Alfoo werden de magisterien van korallen, kreefts-joogen, paarlen en diergelyke gemaakt, als ook de kalken der metalen.

V.

Soo daar nu een suire en swavelige stoffe vereent is met een *Alcali*, soo werd die door een suir geprecipiteert, als terstond gezegt is.

VI.

Maar hoe komt het sal men seggen dat als een quikzilver door een *Aqua Fortis* ontdaan is, met gemeen zout dat seer veel zuur by sig heeft, oft door de *Spiritus Salis* die by na geheel zuur is, geprecipiteert wert. Maar men moet weten dat het zuur van het sout ofte van des selfs geest uit veel grover deelen bestaat als het zuur van het *Aqua Fortis*, welke sware deelen in de gaatjes van de quik gaande zitten, moeten de andere sijne zuuren door een cirkelwyse beweginge daar uit gedruwt werden, welke hare plaats verlatende, sinken de deeltjes van de quik om haar swaarte na de grond: ten anderen ook het zuur dat reeds in de quik is, daar ligtelyk konnende uitglibberen, vereenigt sig met het *Alcali* dat in het sout of in de *Spiritus Salis* was, en het quikzilver tot kleine stoffjes gebryfelyt zynde, werd na de grond geperst.

VII.

Van dese manieren van nederfootingen zullen wy in toekomende in onse Chymie meerder vinden.

XIII. HOOFD-